№ 285. Sroda 14. Grudnia 1864. Rok wydania 54.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Na rzecz istniejącego w lwowskiej gr. kat. arcydyecezyi seminaryum nauczycielskiego zapewnili na lat dziesięć zacząwszy od roku 1864:

a) Pleban w Siedliskach X. *Stefan Bukojemski*, i pleban w Kurowicach X. *Jan Bahrynowicz* rocznie po 1 złr. w. a.

b) Gminy *Uszkowice* i *Laszkow* rocznie po 2 złr. w. a., zaś

c) administrator parafii w Połonicach, X. *Adam Strzelbicki* dożywotnie zacząwszy od roku 1865 po 1 złr. w. a. rocznie.

Okazana temi ofiarami pożyteczna dla ogółu dążność ku poparciu oświaty ludu podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 7. grudnia 1864.

Gmina *Seneszów* w obwodzie stryjskim obowiązała się po wieczne czasy dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie, budynek szkolny, wystawiony na części ogrodu pod nr. top. 53 rozległości 440 sążni kwadratowych, ukończyć i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, sprawiać porządki szkolne, zajmować się czyszczeniem szkoły, zapewnione przez właściciela dóbr W. barona Winterfelda na czas jego posiadania Wełdzirza na opał szkoły 6 niż. austr. sągów drzewa rocznie rąbać i przystawiać, a w razie potrzeby dostarczać z własnych funduszów 85 fur drzewa, a nakoniec płacić każdoczesnemu nauczycielowi rocznie 102 zł. wal. austr. gotówką.

Okazaną temi ofiarami, pożyteczną dla ogółu dążność ku poparciu oświaty ludu wiejskiego podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 4. grudnia 1864.

Wykaz

prawomocnych wyroków c. k. sądów wojennych we Lwowie, Krakowie, Tarnopolu, Samborze, Rzeszowie, Stanisławowie, Złoczowie, Przemyślu, Nowym Sączu, i Tarnowie, zapadłych w miesiącu listopadzie 1864.

(Ciąg dalszy.)

III. C. k. sąd wojenny w Tarnopolu.

Za zbrodnię zaburzenia spokojności publicznej §. 66 cyw. lub 343 wojsk. k. k.

1. Leonard hr. *Piniński* ze Lwowa, 40 l. żonaty, właściciel dóbr, i 2. Andrzej *Juhre* z Starych Medowic w Prusach, 64 l. żonaty, rządzca dóbr, prócz utraty skonfiskowanych rekwizytów wojennych, uwolnieni z braku dowodów. — 3. Felix *Szyszkowski* z Latówki, 23 l. stanu wolnego służący, uwolniony z braku dowodów. — 4. Szymon *Jakimiec* z Strussowa, 35 l. stanu wolnego bez zatrudnienia, uwolniony z braku dowodów, za przekroczenie przeciw zarządzeniom publicznym (§ 320 lit. E. cyw. k. k.) na 8 dni aresztu. — 5. Bazyli *Kołomyjec* z Grzymałowa, 43 l. żonaty kmieć, na 4 tygodnie więzienia zaostrzonego 1 razowym postem w tygodniu.

Za zbrodnię gwałtu publicznego §. 81 cyw. lub §. 358 wojsk. k. k.

6. Dymitr *Błaszczak* z Czortkowa, 51 l. żonaty kmieć, na 6 tygodni więzienia. — 7. Karol *Nowicki* z Czortkowa, 33 l. żonaty kmieć, na 4 tygodnie więzienia.

Za przestępstwo przeciw zarządzeniom publicznym §§. 312 i 314 cyw. lub §§. 569 i 571 wojs. k. k.

8. Piotr *Sopilnik* z Gródka, 45 l. żonaty kmieć, — 9. Maxym *Sopilnik* z Gródka, 38 l. żonaty kmieć, — i 10. Stefan *Guszowaty* z Gródka, 36 l. żonaty kmieć, każdy na 3 dni aresztu w sztokhauzie. — 11. Andrzej *Sokół* z Pałczyniec, 40 l. żonaty kmieć, — i 12. Paweł *Saluk* z Pałczyniec, 29 l. żonaty wyrobnik, każdy na 14 dni aresztu w sztokhauzie. — 13. Michał *Zastawny* z Laskowiec, 37 l. żonaty kmieć, na 14 dni aresztu w sztokhauzie. — 14. Ilko *Tycyk* z Pilawy, 30 l. żonaty, syn kmiecia, na 3 tygodnie aresztu w sztokhauzie. — 15. Hryń *Tycyk* z Czarnołościec, 58 l. żonaty kmieć, uwolniony z braku dowodów. — 16. Boruch *Schiffmann* z Janowa, 28 l. żonaty wyrobnik, uwolniony z braku dowodów. — 17. Michał *Mamona* z Głęboczka, 50 l. wdowiec kmieć, na 8 dni aresztu w sztokhauzie. — 18. Nachman *Hirschhorn* z Trembowli, 24 l. żonaty wyrobnik, na 14 dni aresztu w sztokhauzie. — 19. Boruch Arie *Friedman* z Mikuliniec, 24 l. żonaty, bez zatrudnienia, na 1 miesiąc aresztu w sztokhauzie.

Za przekroczenie obwieszczenia z 28. i 29. lutego 1864.

20. Wilhelm *Prohaska* z Tobicau w Morawii, 60 l. wdowiec, zaprzysięgły leśniczy prywatny, uznany za niewinnego. — 21. Piotr *Posuchowski* z Petrykowa, 30 l. żonaty kmieć, prócz utraty broni na 8 dni aresztu w sztokhauzie. — 22. Jan *Hackiewicz* z Hlibowa, 18 l. stanu wolnego parobek, prócz utraty broni na 1 dzień aresztu w sztokhauzie. — 23. Maćko *Ozima* recte Hryć *Romanczuk* z Zbaraża, 50 l. żonaty kmieć, prócz utraty skonfiskowanej broni uwolniony z braku dowodów. — 24. Paweł *Szatyński* z Tulczy, 34 l. stanu wolnego parobek, na 1 miesiąc aresztu w sztokhauzie, jednak areszt śledczy policzono za karę.

Z c. k. sądu wojennego w Tarnopolu.

IV. C. k. sąd wojenny w Samborze.

Za zbrodnię zaburzenia spokojności publicznej. §. 343 wojs. k. k.

1. Stanisław *Skulicz* z Starejsoli, 27. l. stanu wolnego, czeladnik krawiecki, na 12 tygodni więzienia zaostrzonego 1 razowym postem o chlebie i wodzie w każdym tygodniu. — 2. Piotr *Stachewicz* z Lubienia, 44 l. żonaty ojciec 5 dzieci, rządzca dóbr w Nowosiółkach, na 3 tygodnie więzienia zaostrzonego 1 razowym postem o chlebie i wodzie w każdym tygodniu. — 3. Wincenty *Chmurowicz* z Czarnuszowic, 53 l. wdowiec, ojciec 3 dzieci, rządzca dóbr w Hołobutowie, na 3 miesiące więzienia zaostrzonego 1 razowym postem o chlebie i wodzie w każdym tygodniu.

Za przestępstwo przeciw zarządzeniom publicznym §. 569 wojs. k. k.

4. Jan *Durkalec* z Czukwi, 63 l. żonaty ojciec 4 dzieci, kmieć, na 48 godzin aresztu. — 5. Mojżesz *Feldmann* ze Stryja, 23 l. stanu wolnego, czeladnik piekarski, na 10 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 6. Michał *Gergel* z Kobla Starego, 23 l. stanu wolnego parobek, uwolniony z braku dowodów. — 7. Demko *Geczy* z Torhanowic, 18 l. stanu wolnego syn kmiecia, obciążony przestępstwem przeciw bezpieczeństwu własności i honoru, na 5 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 8. Piotr *Geczy* z Torhanowic, 48 l. żonaty, ojciec 1 dziecka kmieć, obciążony współudziałem w przestępstwie przeciw bezpieczeństwu własności i przestępstwem przeciw bezpieczeństwu honoru, na 8 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 9. Alexy *Andryszak* z Perehińska, 46 l. żonaty bezdzietny kmieć, na 6 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 10. Iwan *Hłuszko* z Perehińska, 35 l. żonaty ojciec 5 dzieci kmieć, na 3 dni aresztu zaostrzonego 1 razowym postem o chlebie i wodzie. — 11. Jurko *Hłuszko* z Perehińska, 40 l. żonaty właściciel gruntu, na 4 dni aresztu zaostrzonego 1 razowym postem o chlebie i wodzie. — 12. Nastunia *Fedoryszyc* z Olchówki, 30 l. zamężna, matka 4 dzieci żona kmiecia, uwolniona z braku dowodów. — 13. Jędruch *Manko* z Kruzyk, 33 l. żonaty, ojciec 5 dzieci, kmieć, na 14 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 14. Seńko *Sawruń* z Kruzyk, 41 l. żonaty ojciec 3 dzieci kmieć, na 8 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 15. Mikołaj *Hawryłów* z Dolski, 30 l. żonaty ojciec 3 dzieci kmieć, na 8 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem o chlebie i wodzie.

Za przekroczenie obwieszczenia z 28. lutego 1864.

16. Chaja *Reich* ze Stryja, 28 l. zamężna matka 4 dzieci, była szynkarka, prócz utraty broni na karę pieniężną w kwocie 6 złr. w. a. lub 2 dni aresztu, w drodze łaski uwolniona.

Z c. k. sądu wojennego w Samborze.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Z urzędowej części „Krakauer Zeitung“)

C. k. komisya namiestnicza w Krakowie nadała opróżnioną przy szkole głównej w Kętach posadę drugiego nauczyciela dotychczasowemu trzeciemu nauczycielowi tejże szkoły Janowi *Gajewskiemu*, a opróżnioną przez to posadę trzeciego nauczyciela suplentowi szkoły głównej w Biały Janowi *Dudzińskiemu*.

Z c. k. komisyi namiestniczej.

Kraków, 7. grudnia 1864.

Część nieurzędowa.

Lwów, 14. grudnia.

Przedwczoraj w południe odbyła się w Wiedniu *uroczystość założenia kamienia węgielnego w przedsionku nowozbudowanego „Szpitalu Rudolfa.“* Już o godzinie 11. zebrali się przeznaczeni do asystencyi przy tej uroczystości wysocy dygnitarze i wybrana publiczność. Z uderzeniem godziny 12. przybyli Najjaśn. Państwo i Arcyksiążę Następca tronu, i zastali już na miejscu wszystkich obecnych w Wiedniu Arcyksiążąt i Arcyksiężne. Po ceremonii poświęcenia kamienia węgielnego miał Jego Eminencya

kardynał Rauscher przemowę, w której podnosił znaczenie tej uroczystości i sławił uczucie dobroczynności naszego domu cesarskiego od najdawniejszych czasów. Jestto okoliczność nader szczęśliwa — mówił Jego Eminencya — że Następca tronu już w zaraniu swego życia ma sposobność uświetnić imię swoje nie kamieniem i spizem, lecz dziełem dobroczynności.

Spuszczony w kamień dokument podpisali: *Jego c. k. Apost. Mość*, Jej Mość *Cesarzowa*, Jego cesarzew. Mość Następca tronu Arcyksiaże *Rudolf*, Ich cesarzew. MM. Arcyksiażeta *Franciszek Karol*, *Albrecht*, *Wilhelm*, *Leopold*, *Ernest*, *Zygmunt*, *Rainer*, *Franciszek d' Este* i Książę *Modeny*; Ich cesarzew MM. Arcyksiężny *Marya Karolina* i *Adelgunda*, Księżna *Modeńska*, Jego Eminencya Kardynał Ksiaże Arcybiskup *Józef Othmar Rauscher*, wszyscy pp. ministrowie i kanclerze nadworni, znaczna liczba dygnitarzy i wszystkie osobistości, które brały udział w budowie.

Po ceremonii zwiedzali najdostojniejsi państwo wszystkie lokalności szpitalu. Jego Mość Cesarz pochwalał kilkakrotnie urządzenia zakładu, które w istocie tak jest doskonałe, iż szpital ten można bezwarunkowo zaliczyć do rzędu pierwszych i najznakomitszych zakładów tego rodzaju. Publiczność czekała zebrana aż do powrotu najdostojniejszych gości z oględzin zakładu i pożegnała potem Ich Mość Cesarstwo hucznym okrzykiem.

Jego c. k. Apostolska Mość nadał najłaskawiej radzcy budownictwa panu *Zetll* krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa; architekcie *Herky* i budowniczemu *Kaiser* złoty krzyż zasługi z korona, a głównemu podmajstrzemu *Józefowi Hofbauer* srebrny krzyż zasługi z koroną; zarazem polecił Najjaś. Pan ministrowi Lasserowi, ażeby wszystkim innym zatrudnionym przy budowli zawiadowców i techników oznajmić wyraz najwyższego uznania za ich chwalebną czynność przy tej budowie.

O stanowisku Austryi w obec kwestyi sukcesyjnej w Księstwach i o wpływie, jaki chca w tym względzie przyznać związkowi, przynosi *Corr. Zeidl.* następujące szczegóły, które podajemy tu bez komentarzy: „Mylonoby się bardzo przypuszczając, że Austrya w kwestyi sukcesyjnej kładnie główną wagę na decyzyę sejmu związkowego. Przeciwnie dwór wiedeński ma równie jak Prusy prawo w Holsztynie do reprezentowania, które stoi przynajmniej w paraleli z prawem związku. Prusy i Austrya są w posiadaniu Księstw, i przeto muszą pretendenci także u tych obudwu głównych mocarstw przeprowadzać swoje pretensye. Tok sprawy wymagałby potem, ażeby z jednej strony pretendenci przed trybunałem obudwu mocarstw głównych swoje pretensye uzasadnili, a z drugiej strony musiałyby te obadwa mocarstwa porozumieć się względem osoby, która posiada najlepsze tytuły prawne. Jeżliby średnie państwa chciały za pośrednictwem sejmu związkowego objawić swoje zdanie, uwzględniłyby Prusy a z pewnością także i Austrya w należyty sposób zdanie swoich sprzymierzeńców związkowych. Ale zarazem będzie obowiązkiem głównych mocarstw niemieckich pociągnąć ścisłą granicę między politycznemi a prawniczemi motywami państw drugorzędnych.“ Ten sam dziennik zaprzecza wiadomości, jakoby Prusy oznajmiły już swoje pretensye sukcesyjne, ale ma „nadzieję“, że Prusy „w swoim czasie“ wystąpią z temi pretensyami.

Wiadomość podaną w *Elberf. Ztg.*, *że układy Prus z Księciem Augustenburgskim* są już prawie skończone, i że w umowie na wypadek wstąpienia na tron Księcia, którego pretensye przyrzekł popierać rząd pruski, zawarowane jest jak najściślejsze morskie i wojskowe połączenie Księstw z Prusami, jako też dyplomatyczna reprezentacya przez Prusy, potwierdzają teraz także i z innych stron. Te ustępstwa Księcia przypisują wyraźnie przekonaniu, że pod naciskiem teraźniejszej sytuacyi nie mógłby on pod lepszemi warunkami utrzymać się z swojem prawem, i przywieść do skutku polityczną samoistność Księstw.

Pod względem polityki zewnętrznej przemagają wszędzie pokojowe objawy. Cechuje to jednak sytuacyę, iż pewna część dzienników francuzkich i niemieckich wystawia Austryę jako państwo najbardziej zaczepne. *Gazeta kolońska* zrobiła nawet ważne odkrycie, iż postawa Austryi z każdym dniem staje się groźniejsza nie tylko naprzeciw Włoch, lecz i naprzeciw Prus. Lecz koncepta podobne są tylko indywidualnemi objawami. I *Gazeta kolońska* kładzie nacisk na potrzebę pokoju Francyi. Cesarz Napoleon, mówi ona, potrzebuje pokoju z całego tuzina powodów. Potrzebuje pokoju dla przeprowadzenia wielkich reform decentralizacyi, które rozpoczął; potrzebuje pokoju, ażeby burze w izbach przebrzmiały bez szkody; potrzebuje pokoju, ażeby przekształcenie ludu i nauk po gimnazyach i uniwersytetach korzenie zapuścić mogły; potrzebuje pokoju, ażeby nie nakładać większych jeszcze podatków przez utrzymanie kosztownej armii; potrzebuje pokoju dla przeprowadzenie wielkich planów budowniczych w Paryżu i w całym kraju; potrzebuje pokoju, ażeby wspólnie z Fouldem przeprowadzić i uregulować budżet; potrzebuje pokoju, ponieważ Algierya, Mexyk, Wschód, Kochinchina i Japan pokoju nie dają; potrzebuje nadewszystko pokoju dla kwestyi rzymskiej itd.

Zasługuje na uwagę, iż Lamarmora kazał przeszkodzić zebraniu ludowemu w Medyolanie, dowodzi to, iż rząd turyński opiera się wszelkiemi środkami podburzaniom stronnictwa ruchu, i o wojnie wcale nie myśli.

Dzienniki francuzkie zajmują się śmiercią p. Mocquarda, który był jedną z najwierniejszych podpor Cesarstwa. W ogóle sąd o nim bardzo jest korzystny. Mocquard był przez lat 16 nie tylko wiernym przyjacielem Cesarza, lecz zarazem doradzcą jego niepodległym i śmiałym. Miał on pogląd pewny, bystry rozum i mocne przekonanie, iż we Franci ostrożnie naprzód postępywać trzeba, jeżeli się cofa, to cofać się trzeba z mocnem postanowieniem tem silniejszego postępu przy najpierwszej sposobności. Przytem umiał ukrywać się ze swoją osobą i więcej miał wpływu niż to okazywał.

Opinione nationale przynosi *bardzo gwałtowny artykuł przeciw Królowi duńskiemu Krystyanowi IX.* i przeciw domowi Glücksburgskiemu. który dlatego zasługuje na uwage. iż dziennik ten jest organem księcia Napoleona. Jak wiadomo. okazywano w Paryżu już w czasie wojny wielką niechęć dla Króla duńskiego, a to głównie z tego powodu, iż dynastya glücksburgska jest przeciwną unii skandynawskiej, w której książę Napoleon upatruje zbawienie Danii. Otóż teraz zarzuca ów artykuł Królowi Krystyanowi, że oddając rękę swej córki Dagmary Następcy tronu rosyjskiego staje się hołdownikiem Rosyi, i wspólnie z Cesarzem Alexandrem II. zadaje śmiertelny cios unii skandynawskiej, która przecież jest jedyną nadzieją ludów północnych.

Jak donoszą z Turynu, mają do 1. lutego przenieść się do Florencyi dwór, ministerstwa i główne korporacye polityczne. Ogłoszenie ustawy względem konwencyi i przeniesienia stolicy ma nastąpić w najkrótszym czasie, a dwuletni termin do ewakuacyi Rzymu rozpocznie się z dniem 15. grudnia r. b.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 12. grudnia. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżace.)* Urodzona niedawno Arcyksiężniczka *Marya Eleonora*, córka Arcyksięcia *Karola Ferdynanda*, umarła dnia 9go b. m. w Bernie. — Cesarzowa matka *Karolina Augusta* i Arcyksiężna *Zofia* były wczoraj na nabożeństwie w kościele Jezuitów. — Arcyksiążęta *Wilhelm* i *Albrecht* pojechali dla odwiedzenia Arcyksięcia Karola Ferdynanda do Berna. — W kniejach pod Schlosshof w pobliżu Gödingu odbędą się jutro wielkie łowy dworskie.

Stan zdrowia ministra policyi barona *Mecsery* polepszył się nieco. — Przedwczoraj wyprawiał saski poseł baron *Könneritz* świetną uczte, a wczoraj ambasador francuzki książę *Grammont* wielki obiad. Na pierwszej był obecnym fml. baron *Gablenz*. — Z Londynu piszą: Po trzechmiesięcznej nieobecności powrócił tu z Wiednia poseł austryacki hr. *Apponyi*. Także małżonka jego spodziewana jest wkrótce z Paryża.

(Sprawy parlamentarne.) Sekcya wydziału finansowego, która zajmuje się sprawdzeniem cyfry niedoboru w przedłożonym na rok przyszły budżecie, miała już kilka posiedzeń. Na przyszłe posiedzenie zaproszony jest minister finansów p. *Plener*, by udzielić wyjaśnień co do niektórych punktów.

Komitet izby deputowanych złożył w sprawie Karola Rogawskiego następującą relacyę:

C. k. ministeryum stanu przesłało pod dniem 22. października do prezydyum izby gwoli dalszego użytku doniesienie, iż według raportu c. k. prezydyum namiestnictwa galicyjskiego Karol Rogawski od zarzuconej mu zbrodni stanu dla braku dowodów uwolniony został. Gdy reskrypt ten doszedł do wiadomości izby, dep. Berger uczynił wniosek przez izbę przyjęty, ażeby akt Karola Rogawskiego dotyczący przekazany został komitetowi, z wydziałów wybranemu, do zdania relacyi.

Według referatów i wyroku komitetowi z aktów śledczych do wiadomości udzielonych, Karol Rogawski wyrokiem sadu wojennego lwowskiego z dnia 18. czerwca b. r. do l. 104 na zasadzie art. 39. §. 9. postępowania sądowego uwolniony został ab instantia od zarzuconej mu zbrodni zdrady głównej. Wyrok ten sądu wojskowego przez Rogawskiego przyjęty z urzędu poddany został pod osądzenie wyższych instancyj wojskowych, i decyzya c. k. sądu apelacyjnego wojskowego z dnia 5. sierpnia b. r. do l. 6361, zaś najwyższego sądu wojskowego reskryptem ministeryum wojny z dnia 2. września b. r. do l. 599 zatwierdzony został.

W osadzeniu prawnych skutków takowego wyroku sadu wojskowego co do osobistej zdolności Karola Rogawskiego jako deputowanego sejmowego i deputowanego do rady państwa, komitet musiał zadać sobie pytania następujące:

1. Czy izba deputowanych ma prawo ostatecznego zadecydowania, ażali wyrok sądu wojskowego wyżej powołany odnosi sie do przypadku, który według §. 17. regulaminu wyborczego, pociąga za sobą utratę mandatu?

2. Czy sąd wojskowy miał kompetencyę wydania wyroku na Rogawskiego; czy w ogóle wyrok sądu wojskowego może mieć te same skutki prawne, jak wyrok przez zwykłe sądy ferowany?

3. Czy treść wyroku sądu wojskowego mieści w sobie motywa do wykluczenia §. 17. regulaminu wyborczego bliżej oznaczone?

Wszyscy członkowie komitetu, krom jednego głosu, byli tego zdania, iż każde ciało reprezentacyjne ma prawo nie tylko zbadania legitymacyi członków do niego wstępujących, ale nadto ma prawo czuwania nad utrzymaniem ich kwalifikacyi, a tem samem ma prawo zadecydowania, czyli który z deputowanych utracił kwalifikacyę obieralności. Prawo to uświęcone zwyczajami parlamentarnemi, przyznane jest nadto izbie deputowanych §. 3. regulaminu izby i §. 31. regulaminów krajowych. Gdy jednak według ustawy zasadniczej austryackiej mandat deputowanego do rady państwa powstaje z mandatu jego do sejmu krajowego, przeto zdaniem komi-

tetu. kompetencya izby deputowanych ogranicza się jedynie do zadecydowania, czyli który z jej członków pozyskał lub utracił osobista kwalifikacyę zasiadania w radzie państwa.

Ad II. Jakkolwiek zapoznać nie można, ze ścisłe oznaczenie prawa rzadowi z §. 13. ustawy zasadniczej przysługiwać mającego, wielkiego znaczenia i wielkiej doniosłości bedacego, nader jest pożadane, to jednak zaprzeczyć nie można, iż rzad na zasadzie pierwotnego paragrafu ustawy zasadniczej miał prawo zaprowadzenia w Galicyi stanu wyjatkowego, a zatem i zaprowadzenie osobnej jurysdykcyi w prawach karnych ze skutkami prawnemi.

Dla tego nie mogą być uwzględnione zarzuty przeciw kompetencyi i postępowaniu sadów wojskowych na zasadzie rozporządzenia z dnia 27. lutego b. r. zaprowadzonych.

Ad III. Chociaż dosłowne brzmienie wyroku sadu wojskowego przeciw Karolowi Rogawskiemu wydanego, iż ab instancya uwolniony został, nie zupełnie sie zgadza z powodami wykluczenia §. 17. regulaminu wyborczego, uwolnienia dla braku dowodów wymagajacego, to jednak większość komitetu tego była zdania, iż według jawnego zamiaru prawodawcy, różnica ta, pochodzaca jedynie z odmiennych form procesu i ferowania wyroku, pod względem skutków prawnych żadnego znaczenia mieć nie może.

W rzeczy samej formuła przez sady wojskowe na zasadzie artykułu 39. §. 9. postępowania sądowego użyta, zupełnie to samo ma znaczenie co formuła sadów cywilnych karnych §. 287. postępowanie w sprawach karnych przepisana, a zatem ma oznaczać formuła §. 17. regulaminu wyborczego wymagane.

Z tych powodów i ze względu na §. 17. ustawy zasadniczej, komitet czuje się obowiązany do złożenia następującego wniosku:

„Izba zechce uchwalić, iż Karol Rogawski utracił osobistą kwalifikacyę do zasiadania w radzie państwa.“

Mniejszość komitetu, składająca się z dep. Bergera, Schindlera i Rechbauera, oświadczyła, iż do wniosku tego przystąpić nie może, nie zgadzając się na zasady prawne ad II. et III. zformułowane.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 6. grudnia. *(Rozdzielenie powiatów pomiędzy dyrekcye naukowe.) Dzien. Warsz.* ogłasza co następuje:

Dyrektor główny prezydujacy w komisyi rządowej oświecenia publicznego, na podstawie postanowienia na połączonem zebraniu komitetu urządzającego i rady administracyjnej Królestwa, w dniu 22. września (4. października) 1864 r. zapadłego, uczynił do komitetu urządzającego przedstawienie względem rozdzielenia powiatów pomiędzy dyrekcye naukowe.

Po rozpoznaniu tego przedstawienia, komitet urządzający znalazłszy, że rozległość Łódzkiej dyrekcyi naukowej, w porównaniu z innemi dyrekcyami naukowemi nazbyt jest znaczną, uznał za najstosowniejsze oddzielić od dyrekcyi Łódzkiej powiat Włocławski i wcielić go do dyrekcyi naukowej Warszawskiej.

Rozpoznawszy przeto przedstawienie dyrektora głównego prezydującego w komisyi rządowej oświecenia publicznego i wziąwszy na uwagę powyższe motivum, komitet urządzający postanowił:

I. Powiaty 5ciu gubernij Królestwa Polskiego rozdzielone być mają pomiędzy 10 dyrekcyj naukowych w sposób następujący:

1) do Warszawskiej dyrekcyi zaliczają się powiaty: Warszawski, Włocławski, Stanisławowski, Łowicki, Rawski i Gostyński;

2) do Łódzkiej — powiaty: Łęczycki, Koniński, Kaliski, Piotrkowski, Sieradzki i Wieluński;

3) do Radomskiej — powiaty: Radomski, Opatowski, Opoczyński i Sandomierski;

4) do Kieleckiej — powiaty: Kielecki, Stopnicki, Miechowski i Olkuski;

5) do Lubelskiej — powiaty: Lubelski i Łukowski;

6) do Chełmskiej — powiaty: Krasnystawski, Hrubieszowski i Zamojski;

7) do Siedleckiej — powiaty: Siedlecki, Radzyński i Bialski;

8) do Suwalskiej — powiaty: Sejneński, Kalwaryjski, Mariampolski i połowa powiatu Augustowskiego;

9) do Łomżyńskiej — połowa powiatu Augustowskiego i powiat Łomżyński;

10) do Płockiej — powiaty: Płocki, Mławski, Przasnyski, Pułtuski, Lipnowski i Ostrołęcki.

II. Dyrektorowi głównemu prezydującemu w komisyi rządowej oświecenia publicznego porucza się uczynienie w właściwym czasie przedstawienia co do zmiany obecnego rozdziału powiatów pomiedzy dyrekcye naukowe, jeżeli doświadczenie wskaże tego potrzebę, — i

III. Niniejsze postanowienie komitetu urządzającego ma być podane w przepisanym porządku do powszechnej wiadomości przez umieszczenie w Dzienniku praw i w Dzienniku warszawskim, tudzież zakomunikowane: dyrektorom głównym prezydującym w komisyach rządowych: Oświecenia publicznego, spraw wewnętrznych, oraz przychodów i skarbu, przez wypis z obecnego protokołu, a komisyom spraw włościańskich — przez okólnik.

Kronika.

(Pożar.) W nocy z 6. na 7. b. m. wszczął się ogień w stajni wójta Szczepana M. w Szyszakach w obwodzie żółkiewskim i zniszczył nietylko jego budynki mieszkalne i gospodarskie, ale także dwóch jego sąsiadów, a oprócz tego znaczne zasoby zboża i budynki gospodarskie trzech innych gospodarzy. Ogień był podłożony i podejrzanego o tę zbrodnię włościanina wzięto już pod śledztwo. Szkoda wynosi przeszło 2000 złr. w. a.

(Gaz w Paryżu.) W roku 1854 produkcya gazu w Paryżu wynosiła zaledwie 40 milionów metrów sześciennych; w roku 1861 doszła do przeszło 84 milionów metrów sześciennych. — Dziesięć fabryk wyrabiających gaz dla miasta, do samej roboty w fabrykach potrzebują 2691 robotników, których opłata wynosi rocznie sumę 2,342.000 franków. Prócz tego, do zajęć na zewnątrz, to jest do czyszczenia latarń i zapalania gazu, potrzeba jest 448 ludzi, z których każdy, za kilka godzin dziennego zajęcia otrzymuje wynagrodzenie 60 centimów, co razem wziąwszy, czyni około miliona franków na rok. — W roku 1860 ogólna długość rur do gazu rozprowadzonych po Paryżu, dochodziła do dwóchset mil (lieues).

(Produkcya piwa.) Spożycie piwa można nazwać olbrzymie; w Zollvereinie przypada na każdego mieszkańca w przecięciu 45 kwart pruskich piwa. W innych zaś krajach produkcya jest następująca: Anglia produkuje rocznie 7,670.200 barrelów piwa (barrel = 163.5645 kwart polskich), Francya dostarcza 3.809.949 hektolitrów piwa. Na każdego mieszkańca przypada: w Prusiech 24 kwart pruskich, w Bawaryi 132, w Palatynacie dawnym 65, w Saxonii 41, w Würtembergu 71, w Badenie 20, w Hesyi elektorskiej 25, w Hessen-Darmstadt 16, w Turyngii 61, w Brunszwiku 68, w Nassau 24, we Frankforcie nad Menem 69, w Lippe 10, w Anhalcie 49, w Luxenburgu 21, w Meisenheimie 7, w Birkenfeldzie 9. W Prusiech liczą obecnie 10.605 warzelni piwa, z których 8141 sprzedaje piwo innym krajom, a 2464 wyrabia je jedynie na potrzeby własnego kraju.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 14. grudnia. Z nowym rokiem przybędzie do Lwowa nowy zakład finansowy, filia banku anglo-austryackiego. Zajmować się ona będzie głównie zaliczkami na papiery publiczne, kupnem i przedażą takowych, eskontowaniem weksli kupieckich, przyjmowaniem kapitałów na procent, słowem wszelkiemi czynnościami bankowemi, obok których nie będzie odmawiać zaliczek na produkta krajowe, które jej w komis oddane zostaną. Powitamy z przyjemnością nowy zakład finansowy, który przyczyni się do ułatwienia transakcyj pieniężnych w kraju naszym, a może i do zniżenia stopy procentu dotąd nader wygórowanego. Przemilczeć jednak nie możemy, iż żaden zakład podobnego rodzaju nie zaspokoi głównej potrzeby kraju naszego. Tak bowiem jak filia banku narodowego i filia zakładu kredytowego, filia banku anglo-austryackiego mieć będzie jedynie na celu użyć i ułatwić obroty handlowe, zwłaszcza obroty w papierach publicznych, to zaś co u nas główne źródło bogactwa krajowego stanowi, rolnictwo i przemysł rolniczy, żadnej prawie z takich zakładów ulgi nie dozna, chociaż więcej niż handel pomocy bankowej by potrzebowało. Pośrednio tylko, przez zniżenie w ogóle stopy procentowej i nastręczenia większej łatwości w dostaniu kapitału obrotowego, dobroczynne skutki potężnych zakładów finansowych może i rolnictwu naszemu uczuć się dadzą. Już to rolnictwo nie podniesie się z nędzy w którą go lichwa przygniata, chyba za wspólnym czynem rolników zacnych, którzy jedynie wziąwszy się za ręce, wspólnem usiłowaniem pomódzby sobie mogli. W tenczas to dopiero, lecz tylko w ten czas, zakłady finansowe, które dziś rolnictwo i jego potrzeby zupełnie ignorują, wyprzedzałyby jeden drugiego w wzięciu udziału w zakładzie kredytowym wyłącznie a przynajmniej głównie dla rolnictwa przeznaczonym, bo rolnictwo dałoby znak życia i siły swej żywotnej. Rzeczą to jest pewną, jeżeli sami sobie nie pomożemy, to nam nikt nie dopomoże. Wiedząc to dobrze w sierpniu już bieżącego roku rzuciliśmy myśl zakładu kredytowego dla rolnictwa i gospodarstwa wiejskiego, który powstaćby mógł z własnych funduszów krajowych, podaliśmy sposoby zebrania tych funduszów, wskazaliśmy nawet pobieżnie sposób ich użycia, w tej nadziei, iż myśl ta podjęta zostanie, że znajdą się mężowie, którzy przodkować zechcą w założeniu zakładu, najżywotniejszą potrzebą kraju będącego. Lecz żaden nawet z dzienników krajowych nie wspomniał o rzeczy, która przecież kraj cały interesuje, jedna tylko „Gazeta narodowa“ z okazyi polemiki o naftę, natrąciła o myśli naszej, nazywając ja wszakże *robieniem apetytu głodnemu*, wytłumaczyć nam jednak nie raczyła, coby takowe robienie apetytu właściwie znaczyć mogło. Tak więc głos nasz przebrzmiał jak głos wołającego na puszczy, lichwiarze jak dawniej tak i teraz i na przyszłość zdzierać będą większych właścicieli ziemskich, którzy żalą się na biedę i narzekają, a tyle nie mają energii, żeby podjęli środek, ulżenia sobie w przykrem zaiste położeniu.

Bank anglo-austryacki i lwowska filia jego będąc w ścisłych stosunkach ze spółką drogi żelaznej lwowsko-czerniowieckiej przyczynią się może do podniesienia kursu akcyj tejże drogi żelaznej, które teraz tak nizko stoją, 5 funt. szterling. rzeczywistej wkładki notowane są na giełdzie wiedeńskiej niżej 44 zł. zatem blizko 25% niżej pari, chociaż te wpłaty na akcye wnoszą 6 od sta rocznego procentu, od nominalnego kapitału. Nizki ten kurs zaiste na uwagę zasługuje. Spodziewać się zaś można, iż droga żelazna lwowsko-czernowiecka, jak tylko będzie wybudowana, sowite przyniesie korzyści, zwłaszcza skoro z drogą mołdawską złączona i do morza czarnego doprowadzona będzie, co z czasem koniecznie nastąpi.

(Sprawa zniżenia taryfy kolei żelaznych.) Ministeryum handlu na podstawie wielokrotnych zażaleń na zbyteczną wysokość ta-

ryfy frachtowej kolei austryackich, wyznaczyło komisyę dla zbadania istotnego stanu rzeczy, któraby oraz zapomocą wzajemnego porozumienia, lub z użyciem środków prawnych przyczyniła się do zniżenia taryfy. Szefem tej komisyi, która prace swoje ma rozpocząć w najbliższym czasie, został mianowany radzca ministeryalny Löwenthal, członkami zaś są: ze strony ministerstwa handlu radzca ministeryalny Schmid, ze strony jeneralnej inspekcyi kolei austryackich nadinspektor Wagner, z kolei północnej Cesarza Ferdynanda jeneralny inspektor Edward Eichler, i sekretarz jeneralny C. Fellmann, z towarzystwa austryackich kolei państwa zastępca jeneralnego dyrektora radzca rządowy Engerth i dyrektor centr. Emil Kopp, z towarzystwa kolei południowej dyrektor ruchu Eugeniusz Bontoux. Wybór reprezentantów handlu i przemysłu poruczono wiedeńskiej izbie handlowo-przemysłowej, która też wybrała kupca i fabrykanta Leopolda Bachmayer i fabrykanta towarów metalowych F. W. Haardta z Wiednia. Sekretarzem tej komisyi został mianowany ministeryalny adjunkt konceptowy J. Pollanetz.

Przemyśl, 9. grudnia. W II. połowie z. m. były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów na targach w obwodzie przemyskim.

	Miejsce targu:											
	Przemyśl		Jarosław		Jaworów		Mościska		Są. Wisznia		Niżankowice	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacką											
Mec pszenicy . . .	3	7	3	40	3	50	3	.	2	95	2	70
„ żyta . . .	2	5	1	90	1	65	1	82	1	85	1	90
„ jęczmienia .	1	78	1	65	1	50	1	57	1	50	1	45
„ owsa . . .	1	2	1	20	.	87	.	90	.	85	1	15
„ hreczki . .	2	.	2	50	1	80	1	70	1	75	.	.
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków .	1	20	1	.	.	80	.	90	1	12	1	5
Cetnar siana . . .	1	50	1	50	.	50	1	45	.	93	.	.
„ wełny	.	.	100	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	36	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	6	87	7	50	8	.	9	.	7	.	7	35
„ „ miękkiego	5	20	6	50	5	50	7	.	5	50	5	30
Funt mięsa wołowego	.	15	.	13	.	10	.	12	.	10	.	10
Mas okowity . . .	.	50	.	82	.	80	.	40	.	48	.	70

Ostatnia poczta.

Kraków, 13. grudnia. *Czas* donosi, że za pośrednictwem c. k. rządu austryackiego zostało znowu dwóch poddanych austryackich z niewoli rosyjskiej uwolnionych. Ksiądz Ruczka otrzymał depeszę od ministerstwa spraw zagranicznych z dn. 7. grudnia r. b. l. 14.736, według której to szczęście spotkało Stanisława Niesiołowskiego ze Skołyszyna na trzy lata więzienia skazanego i Włodzimierza Lechowskiego z Rzeszowa do Irkucka deportowanego.

Monachów, 12. grudnia. *Baier. Ztg.* oświadcza, że telegraficzna wiadomość gazety powszechnej, jakoby Bawarya zaprosiła państwa trzeciej grupy na konferencyę do Monachowa, jest bezzasadna.

Paryż, 12. grudnia. Zaproszeni w ostatniej seryi goście powrócili już z Compiègne, gdzie w tej chwili panuje wielki smutek z powodu śmierci Mocquarda. Wczoraj wezwani byli ministrowie do Compiègne. Cesarz przybędzie jak słychać pojutrze do Paryża. Podszef Lasaly pełni tymczasowo służbę Mocquarda. Doktor Corneau, przyboczny lekarz Cesarza, jest cierpiący. Stosunki Francyi z Ameryką północną polepszyły się znacznie w ostatnich czasach.

Z Turynu słychać, że mowa Lanzy sprawiła bardzo złe wrażenie.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	''' 328.28	— 5 0	86.4	połud.-wsch.	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	328.41	— 5.2	86.2	południowy	„	„
10. god. wiecz.	328.88	— 7.1	88.2	„	„	„

Przegląd

spostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w miesiącu listopadzie 1864 r.

Średni stan barometru był 326'''402 miary paryzkiej przy temperaturze 0.

Najwyższy 331'''41 d. 30. wieczorem.
Najniższy 317'''99 d. 15. wieczorem.
Srednia temperatura była + 1°20 R.
Najwyższa + 6.°5 d. 16. w południe.
Najniższa — 6.°8 d. 8. zrana.
Średni nacisk pary był 1'''938 miary paryskiej.
Największy 3'''24 d. 16. w południe.
Najmniejszy 0'''97 d. 8. zrana.
Średnia wilgoć powietrza wynosiła 83.42 pr. C.
Największa 96.1 d. 19. zrana.
Najmniejsza 64.5 d. 10. w południe.

Całkiem pogodnych dni było 2; mniej pochmurnych 2, bardzo pochmurnych 14, całkiem posępnych 12. Mgła była w 5 dniach; burz i błyskawic niebyło wcale: mróz był w 21 dniach, z tych 10 bez odwilży.

Deszcz i śnieg padał w 14 dniach, sam śnieg w 5 dniach; największa wysokość śniegu, który spadł d. 7. wynosiła 3'' i ten leżał do d. 11. w południe: wysokość śniegu w całym miesiącu wynosiła tylko 5.'''. Największa ilość deszczu, który spadł w 24 godzinach wynosiła 7.'''43, a osad atmosferyczny całego miesiąca wynosił 15'''36 miary paryzkiej.

Wiatr dzielił się w następujący sposób: półn. 8., półn.-zach. 10, zach. 21, połud.- zach. 4. połud. 13, połud.-wsch. 23, wsch. 11, półn.-wsch. —, siła jego była w ogóle mała.

W porównaniu z normalną przeciętną miesięczną było:

Ciśnienie powietrza o 0.'''760 mniejsze, ciśnienie pary o 0.'''076 większe, osad atmosferyczny o 3'''54 mniejszy, temperatura powietrza o 0°.'''02 wyższa, wilgoć powietrza o 0.98 pr. C. mniejsza, wysokość śniegu o 115''' mniejsza. Dr. R.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. grudnia.

Hotel George: PP. Hr. Badeni Wład., z Sorokowa. — Zagórski Miecz., z Podbuża.
Hotel europejski: Rudnicki Teod., z Strzałek.
Hotel Langa: Kozłowski Józef, z Lubienki. — Rybesam Lud., c. k. rotmistrz, z Tarnopola. — Mengen Adolf, c. k. pułkownik, z Tarnowa. — Kaczer Ant., c. k. rotmistrz, z Manasterzysk.
Hotel angielski: Bronikowski Józef, z Tarnowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. grudnia.

PP. Cybulski Adam, do Humnisk. — Cybulski Hen., do Rosyi. — Sękowski Alex., do Wojsław. — Wassilko Mik., do Lukawetz.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej na korzyść tutejszego zakładu ubogich przedstawią amatorowie: „**Piąty akt**“, dramat w 1 akcie p. Korzeniowskiego; „**Nieprzyjaciel kobiet**“, komedya w 1 akcie z franc. tłumaczona przez hrabinę Czacką; „**Pośredniczka**“, komedya w 1 akcie przez Korzeniowskiego. Przed pierwszą sztuką odegra na wieczór wzmocniona orkiestra wielką uwerturę z opery „**Fałszerze**“, Aubera pod dyrekcyą pana kapelmistrza Schürrera; między pierwszą a drugą sztuką wielką aryę z Hajdena „**Stworzenia świata**“, a między drugą a trzecią sztuką aryę Mozarta z „**Don Juan**“, odspiewa z grzeczności panna Graf. Na zakończenie będzie przedstawiony obraz historyczny: „**Wydobycie Wandy z Wisły.**“

Jutro teatr niemiecki: „**Eglantine berühmte Sängerin**“. dramat w 4 oddziałach. Przedostatni występ gościnny pani Lilli Bulyovski z Drezna.

W piątek teatr polski: „**Paziowie Królowej Marysienki**“, operetka komiczna w 2 aktach przez P. D. Muzyka Stanisława Dunieckiego. Po raz pierwszy. — Poprzedzi „**Odludki i Poeta**“, komedya w 1 akcie wierszem przez Alex. hr. Fredra.

Kurs lwowski.

Dnia 13 grudnia		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	49½	5	53½
Dukat cesarski	„ „	5	51½	5	56½
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	52	9	64
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	82	1	85
„ papierowy rosyjski	„ „	1	51	1	54½
Talar pruski	„ „	1	73	1	75
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	73	93	74	53
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	77	64	78	24
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	29	73	70
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	44	80	06
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	228	63	231	13

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 13. grudnia.	złr.	kr.
5% Metaliki	70	90
5% pożyczka narodowa	79	75
Losy z 1860 roku	93	30
Akcye banku wiedeńskiego	777	—
„ „ kredytowego	173	30
Londyn, 10 funtów szterlingów . . .	116	70
Srebro	116	25
Dukat pojedyńczy	5	56

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.